

Fotografije: Veronika Sorokin

Eva Strmljan Kreslin, direktorica Družinskega centra Mala ulica.

Razgibane in ustvarjalne Poletno počitniško varstvo v Družinskem

Veronika Sorokin

Kavarnica v Družinskem centru Mala ulica.

Sprejemna avla.

Starši dobro vemo, kako pomembno je, da so naši otroci v času, ko zaradi službe in obveznosti nismo z njimi, v varnih rokah strokovnjakov in dinamičnih posameznikov, ki se jim rade volje posvetijo in jim pomagajo brzdati otroško vihravo energijo. V času počitnic, ko nimajo rednega šolskega pouka in dopolnilnih dejavnosti, je otroška energija še posebej živahna in včasih tudi neovladljiva. Občutek, da je navkljub temu izrabljena pozitivno in v prid otrokovi ustvarjalnosti ter širjenju obzorja, je naravnost fantastičen. Javni zavod Mala ulica, ki ga vodi direktorica Eva Strmljan Kreslin, je z nami že četrto leto in v vseh pogledih izpolnjuje prav to, kar si starši najbolj želimo za svoje otroke. Z razgibanim programom in širokim spektrom različnih delavnic in aktivnosti je Družinski center odprt vsak dan, tudi med prazniki, v svojem poslanstvu pa se posveča različnim starostnim skupinam, od novorojenčkov do osnovnošolcev v starosti do 11 let. Izrednega pomena je, da ponuja tudi varstvo med počitnicami, tako med poletnimi kot tudi jesenskimi, novoletnimi in zimskimi. Eva Strmljan Kreslin, direktorica Javnega zavoda Mala ulica nam je povedala, da je zanimanje za počitniško varstvo, predvsem poletno, ogromno in da se mesta zelo hitro zapolnijo. Program, namenjen šolarjem iz Mestne občine Ljubljana, je subvencioniran s strani občine in skupaj s 3 obroki ter vključenimi obiski po programu stane 70 evrov za otroka na teden. Za drugega otroka starši plačajo 20 % nižjo ceno. Medtem ko je bilo počitniško varstvo doslej organizirano za šolarje med 1. in 3. razredom, so ga letos razširili in vanj vključili osnovnošolsko mladino do 5. razreda. V letošnjem šolskem letu je v Mali ulici na voljo skoraj 10 tednov dinamičnih in ustvarjalnih poletnih počitnic na treh lokacijah.

Nam lahko kaj več poveste o letošnjem programu poletnega počitniškega varstva v Družinskem centru Mala ulica?

Že na začetku lahko povem, da smo letos naš program v duhu zelene prestolnice še obogatili, kajti matični počitniški skupini v Mali ulici in sklopu Zelene počitnice v gozdu smo to poletje dodali še modul počitniškega varstva Zelene počitnice Na divje. To bo delno potekalo v Ljubljani, delno pa v naravi v okolici prestolnice. Tri dni na teden se bomo družili v zeleni oazi skupnostnega vrta *Onkraj gradbišča* ob Resljevi cesti v Ljubljani in v različnih zelenih prostorih po mestu (Grajski hrib, Tivoli). Počitniško varstvo bo potekalo ob pomoči dveh animatork iz Male ulice, vodila pa ga bo arhitektka in mama štirih otrok Nina Vastl Stefe. V okviru programa *Na divje* bomo dvakrat tedensko (predvidoma v četrtek in petek) odpotovali z vlakom na enodnevni izlet v okolico Ljubljane in dan preživeli v naravi. Tu si bomo sami nabrali divjo hrano, si po potrebi zanetili ogenj in si pripravili divji obrok: skuhalih krompirjevo juho in naredili travniško solato ali pa bomo zamesili kruh in si spekli hrenovke. Za vsak dan je predvidena določena tematika, vendar se bomo prilagajali trenutnim vremenskim razmeram in dinamiki v skupini.

Na skupnostnem vrtu v Ljubljani je 50 vrtov, nekaj skupnih gred in skupnostni prostor. Že prvi dan si bomo na vrtu postavili našo bazo: platneno streho ali velik šotor, uredili prostor za skupno mizo, postavili improvizirano kuhinjo in pripravili prostor za počitek. Na vrtu bomo spoznavali vrtnine in zelišča ter izdelali zeliščni herbarij, iz zelišč in rož si bomo kuhali čaj in se naučili, kako se naredi sirup iz sivke. Opazovali bomo življenjsko dogajanje v bajerju na vrtu, si morda ustvarili knjižnico semen, obiskali ljubljansko tržnico, kupili nekaj sadik zelenjave ali rož in jih posadili na skupne grede. Sprehodili se bomo do bližnjega parka Tabor ali do Tivolija, nabirali plevel in lubje ter prepoznavali drevesa. Sami si bomo pripravljali zajtrk, se naučili izdelovati maslo in skuto. V primeru močnega dežja bomo naredili zbiralnike za vodo, čofotali po lužah ali pa pod streho pogledali kakšen film o naravi in prenosnem računalniku. Narisali bomo razglednice in jih poslali najdražjim. Ob zaključku dneva si bomo skupaj pripravili še sadno malico.

Spodbujanje praktičnega znanja

Počitnice so že same po sebi obdobje predaha po šolskih dneh, zato so namenjene predvsem drugačnemu načinu, kako kakovostno in polno izkoristiti proste dni, ko otrokom ni treba v šolo. Pri počitniških programih v okviru Male ulice dajejo v vseh vidikih poudarek urjenju praktičnega znanja, ki ga imajo šolarji po mnenju direktorice Eve Strmljan Kreslin premalo. Med samim potekom dnevnih aktivnosti je pomembno, da otroci sodelujejo pri pripravi obrokov, pripravljanju in pospravljanju igralnice in se obenem znajdejo v naravi, kjer med poletnim počitniškim varstvom preživijo največ časa. Tako so primorani graditi in krepiti samostojnost, postajajo samozavestnejši in obenem razvijajo nove veščine, ki jih bodo v življenju še kako potrebovali.

Vzgojno načelo, ki ga upoštevajo pri počitniških skupinah, da te niso prevelike in da ne primanjkuje vzgojiteljev, temelji na razmerju 1:5. Pri modulu Na divje bo tako v skupini 15 otrok v starosti od 7 do 11 let v spremstvu 3 odraslih, pri drugih dveh modulih – v skupini Mala ulica in v programu Zelene počitnice v gozdu pa je po 20 otrok in 4 odrasli. Vzpostavljeno razmerje se je tudi v preteklih letih izkazalo za optimalno, saj lahko animatorji na ta način pri svojem delu ostanejo sproščeni in imajo do otrok tudi bolj individualen pristop.

Otroci imajo v okviru počitniškega varstva zajtrk, kosilo in popoldansko malico; kosilo za otroke, vključene v modul v Mali ulici in Na divje, je v vrtcu Ledina, za skupino Zelene počitnice v gozdu pa v Gostilni na Rožniku, glede na potek aktivnosti, ki se bodo odvijale na Rožniku. Starši glede morebitnih prilagojenih diet o tem obvestijo organizatorje že ob oddaji prijavnice, zato je glede tega že vse vnaprej dogovorjeno in poskrbljeno za različne potrebe.

Na tem mestu lahko dodamo, da otroci razen rezervnih oblačil, ki jih imajo shranjena na izbrani lokaciji za obdobje celotnega počitniškega varstva, in copat z nehrsečim podplatom, ne potrebujejo ničesar. V Družinskem centru jih bodo zaščitili tudi pred soncem in klopi, priporočljivo je le, da imajo s sabo platenko z vodo. Za vse dodatne informacije se lahko pozanimате na spletnem naslovu: www.malaulica.si

poletne počitnice

centru Mala ulica 2016

Mali Anej Vid ni mogel skriti svojega navdušenja nad igro v Ribniku.

Kako ste si zamislili modul Zelene počitnice v gozdu in ali ste se pri tem morda zgledovali po kakšnem uveljavljenem načrtu?

Program izvajamo drugo leto, in sicer na Rožniku, kjer se popolnoma prepustimo naravi in se poskušamo sredi nje kar najbolje znajti. V svetu je t. i. gozdna pedagogika že bolj uveljavljena in razvita, zlasti v skandinavskih državah in v Nemčiji, pri nas pa je še v povojih. Stik z naravo je za zdrav duševni razvoj otrok nujno potreben, žal pa ga je vse manj. Dobro vemo, da preživljanje časa v naravi zmanjšuje stres, nudi terapevtski učinek za številna zdravstvena stanja, predvsem pa lahko otroci v gozdu dajo prosto pot svoji domišljiji – gozd je neizčrpen vir navdiha in notranje motivacije. Pod skrbnim očesom naših animatork in v spremstvu gozdarjev (prav vsi so opravili izobraževanje o gozdni pedagogiki na Zavodu za gozdove) bodo otroci v gozdu spoznavali gozd, njegove značilnosti in prebivalce, predvsem pa bodo lahko svojo energijo neovirano in brezskrbno usmerili v sproščeno igro. To ne pomeni, da bodo domov prišli čisti, zagotovo pa bodo zadovoljni, utrujeni in ... drugačni. Verjamemo, da bodo hitro ugotovili, da gozd ponuja mnogo več kot televizija ali internet.

Za vsak teden bomo imeli pripravljeno novo tematiko, vezano na spoznavanje življenja v gozdu in v ekipi 4 animatorjev bo vsaj en gozdar. Posebnost naših izhodišč pri izvajanju gozdne pedagogike je v tem, da se bomo v gozd odpravili v vsakem vremenu, saj morajo otroci naravo doživeti polno in s čim manj ovir. Dež je naraven pojav, v poletnih mesecih še kako potreben za vegetacijo in dobrodošel za našo osvežitev, zato se pred njim ne gre skrivati. Otroke bomo opremili z nepremočljivimi hlačami in vetrovkami, za primerno obutev pa bodo poskrbeli starši. V primeru res hudega naliva nam bodo v Gostilni na Rožniku, kjer bomo imeli tudi kosilo, ponudili zavetje. Na robu gozda pod Rožnikom se bomo dobili vsako jutro med 8. in 9. uro, pozajtrkovali in se odpravili dogodivščinam naproti, med 15. in 16. uro pa bomo na zbirnem mestu pomalicali in počakali na starše. Ta modul je namenjen otrokom v starosti od 7 do 11 let.

Kakšen pa bo letošnji počitniški program na vaši matični lokaciji?

Počitniško varstvo v Mali ulici se bo začelo ob 7.30 in trajalo do 16.30. V skupini bo največ 20 otrok, starih od 6 do 10 let, za katere bodo skrbele tri usposobljene vzgojiteljice, ves čas počitnic pa bo z nami tudi angleško govoreči prostovoljec (*native speaker*).

Za vsak teden imamo predvideno izbrano temo, na katero se bodo vezali tako obiski strokovnjakov v Mali ulici kot tudi naši izleti in obiski, kamor se bomo v času počitnic odpravili. Dnevni ritem varstva bo vsak teden enak. Ob prihodu v Družinski center do zajtrka bo čas namenjen

spoznavanju in raznim družabnim igram, po zajtrku pa bo na vrsti naša dnevna tema in z njo povezane aktivnosti. Ob spoznavanju človeškega telesa bomo denimo obiskali zdravstveno ambulanto in Reševalno postajo UKC Ljubljana, seznanili se bomo tudi z delom gasilcev in policistov ter obiskali Gasilsko brigado Ljubljana in Policijsko akademijo v Tacnu. V okviru športnega tematskega sklopa bomo spoznavali zanimive športne panoge, se pogovarjali o športu in se povzpeli na enega od okoliških vrhov (predvidoma na Toško čelo). Pri tematiki Ljubljane, zelene prestolnice Evrope 2016 se bomo posvetili zelenim površinam v našem mestu, obiskali zen vrt, zasadili nekaj dreves na poti na Šmarno goro in skrbeli tudi za rastlinje na zunanem igrišču Male ulice. V jezikovnem tednu bomo prek igre in interaktivnih pripomočkov ter usposobljenih učiteljic vstopili v svet angleškega in nemškega jezika, se pri naslednji temi poglabili v svet živali in vkorakali tudi v program *Ni nam vseeno*. Učili se bomo strpnosti, razumevanja, medkulturnega dialoga in odgovornosti ter iz različnih zornih kotov spoznavali skupnost, v kateri živimo. Enako zanimivo in nepozabno bo tudi v tednu, namenjenem vizualnim medijem, filmu in fotografiji, ko bomo posneli celo skrito kamero, in v tednu lutk, ko se bomo поблиže seznanili z različnimi tehnikami izdelovanja lutk, si ogledali lutkovno predstavo in obiskali Lutkovni muzej. Ne samo to, preprosto lutko si bomo tudi sami izdelali.

Kaj je poleg modula počitniškega varstva Na divje na lokaciji opuščena gradbišča ob Resljevi cesti, ki ga letos uvajate, še novega?

Poleg tega, da z letošnjim letom v počitniško varstvo vključujemo osnovnošolske otroke do vključno 5. razreda (in ne le do 3. razreda,

Animatorica Katja Poznič, akademska restavratorka s pedagoško-andragoško izobrazbo: »V Družinskem centru Mala ulica smo zaposlene 4 animatorke-pedagoginje. Umetniško udejstvovanje, pa tudi ustvarjanje z otroki je del mojega življenja že od najstniških let. Otroci so najbolj iskreni; njihovo doživljanje je neposredno in takoj ti dajo vedeti, ali so s tabo zadovoljni, če si se jim dovolj prepustil oz. se z njimi vanje.«

PROGRAM MALEGA FESTIVALA 2016

Ob zaključku šolskega leta 2015–2016 v okviru Družinskega centra Mala ulica pripravljajo Mali festival z bogatim spremljevalnim programom, namenjen prijetnemu druženju in razvedrilu osnovnošolcev. Na festivalu ne bo manjkalo glasbe, ustvarjalnih delavnic, zanimivih predstav, sladkanja in še in še. Potekal bo na vrtu Male ulice.

Četrtek, 23. 6. 2016: 18.00:

Koncert: Severa in Gal Gjurin za otroke

Petek, 24. 6. 2016: 14.00–15.00:

Vesela ulica: sladoled za šolarje; 14.30–15.30: Urica znanosti;

15.30–16.30: Branje in druženje z ambasadorji nasmeha; 16.00–17.00: Kiparska ustvarjalnica z Mojco Smerdu; 17.00–18.00: Predstava: Kapitan Glista; 18.00: Koncert autodafe: Zverinice prijateljice

Sobota, 25. 6. 2016: 10.00:

Gostimo Tačke pomagačke; 10.30: lutkovna predstava LGL: Ti loviš; 11.00–14.00: Zmajevo krožna vožnja (Sezamova rikša); 11.30: predstava čarodeja Marena Čareta; 11.30–13.00: Tovarna milnih mehurčkov; 13.00–14.00: Igranje Pollockovega glavometa; 14.30: Urica znanosti; 15.30–16.30: Branje in druženje z ambasadorji nasmeha; 16.00: Mali potujoči cirrus; 18.00: koncert Matjaž Pikalo za otroke

Nedelja, 26. 6. 2016: 10.00–12.00:

jahanje ponijev; 10.00–11.00: pletenje velike pajkove mreže; 11.00: Bazilika: Veseli cirrus otožnega klovna; 12.00–13.30: APOK - delavnica lončarskega vretena: 13.00–14.00: Igrišče za najmlajše; 14.30–15.30: Urica znanosti; 15.30–16.30: branje in druženje z Ambasadorji nasmeha; 16.00–17.30: APOK - delavnica lončarskega vretena; 17.00: Glasbeno-lutkovna predstava: Kam barčica, kam deščica; 18.30: Lutkovno senčno gledališče: Kamnosek

Ves čas malega festivala: Mare Čare z baloni, poslikava obraza, Čarobna soba z baloni. Mali festival se bo dogajal na vrtu Male ulice.

Zunanje igrišče Družinskega centra Mala ulica.

kot doslej), bomo v vsako skupino vključili tudi šolarje iz Azilnega doma. V preteklih mesecih smo bili priča številnim migrantskim tokovom, ki so se dotaknili tudi Slovenije in prestolnice, zato smo želeli na tem področju storiti predvsem nekaj praktičnega. Že pozimi smo vzpostavili sodelovanje z Azilnim domom na Viču, kjer so predvsem otroci iz Iraka, Sirije in Afganistana, ter s prijazno pomočjo javnega podjetja LPP organizirali brezplačne avtobusne prevoze otrok azilantov in njihovih mamic do Male ulice, kjer se lahko igrajo in

vključujejo v redne dejavnosti. Poleti pa se nam bodo v programu pridružili še šolarji.

Neprecenljiva dodana vrednost v mestu

Družinski center Mala ulica, ki navduši že takoj ob vstopu v sprejemni prostor, je deležen velikega zanimanja tudi med mladimi družinami iz tujine, ki se ustavijo v Ljubljani, in naključno, nekateri pa že prej slišijo za Malo ulico. Prostori nekdanje javne mestne kopalnice, ki je nudila javne tuše

in je delovala od leta 1899 do 70. let minulega stoletja, nato je bila v stavbi gostinska dejavnost, dal časa pa je bila tudi prazna, so danes polnovredno izkoriščeni. Največja igralnica v osrednjem delu – Mestna ulica s skritimi kotički, kuhinjo in mini stanovanjskimi prostori, toboganom čez cesto, pomanjšanimi fasadami pomembnih ljubljanskih hiš z ilustracijami Damijana Stepančiča itd., širi že tako bujno otroško domišljijo in v otroku krepi raziskovalnega duha. Načelom odkrivanja, igrive sprostite in poletom nebrzdane domišljije se prilagajajo tudi vsi drugi prostori: zavito stopnišče, ki vodi bodisi navzgor do mestne kockarnice, knjižnice ali navzdol do kletnih prostorov s sanitarijami itn. Zelo lepo je urejeno tudi zunanje igrišče, ki je posebej dobrodošlo predvsem spomladi in poleti, ko se obiskovalci radi zadržujejo zunaj. Poskrbljeno je tudi za starše, saj v hišni kavarnici lahko spijejo zasluženo kavo, preberejo časopis in nahranijo svojega malčka. Na tem mestu povejmo, da lahko v primeru nujnih obveznosti starši svojega otroka, starejšega od 4 let, po poprejšnji najavi pod budnim očesom vzgojitelja prepustijo varstvu v igralnici.

Igrac ni prav veliko, saj dajejo prednost ustvarjalnicam, poligonu, domišljijki in spontani igri. Pri izhodiščnem konceptu Družinskega centra kakor tudi počitniškega varstva direktorica Eva Strmljan Kreslin sledi osebnemu navdihu in svojim starševskim izkušnjam, zato je osnovna ideja v celoti avtorska. - Z gotovostjo lahko sklenemo, da gre pri Družinskem centru Mala ulica in počitniškem varstvu za edinstveno in neprecenljivo dodano vrednost mestu Ljubljani, ki zna prisluhniti potrebam mladih družin. S svežino idej, mladim in ustvarjalnim kolektivom ter čuječim poslušom za najmlajše in nekoliko starejše nadebudneže pomeni model, ki je referenčen tudi v mednarodnem merilu.